

ANNE BABA

TUTUMLARI BROSÜRÜ

Sayın Veli;

Anne Baba tutumu; anne baba ve çocuk arasındaki etkileşimin türüne denir. Anne, baba ve ailenin diğer bireylerinin çocukla olan etkileşimi, çocuğun ileride nasıl bir birey olacağını etkilemektedir.

Bu broşürde Anne Baba tutumlarını irdeleyeceğiz. Çocuklarınıza karşı hangi tutumu sergilediğinizi bulmaya hazır mısınız?

Başlayalım öyleyse buyrun okuyalım...

OTORİTER / BASKICI ANNE-BABA TUTUMU

- Ailede katı bir disiplin anlayışı ve baskıcı bir tutum vardır
- Çocuktan aile içi kurallara koşulsuz uyulması beklenir
- Aile içinde korku hakimdir ve çocuk korku ile büyür

Bunun sonucunda;

Çocuk; sürekli kusurları görüldüğü için streslidir ve hata yapma olasılığı artar.

Çocuğun kendine güven duygusu oluşmaz. Yaratıcılık engellenir. Karar verme becerileri gelişmediği için kriz durumlarıyla mücadelede yetersizdirler. Başkalarının aldığı kararları uygulamayı tercih ederler. Hayatları boyunca pasif ve edilgen bir kişilik sergilerler.

İLGİSİZ VE KAYITSIZ ANNE -BABA TUTUMU

Anne ve babanın çocuk eğitiminde birbirinden farklı tutumlar sergilemesi ya da her birinin zamana, yere ya da duruma göre değişen farklı tutumlar sergilemesidir

AŞIRI HOŞGÖRÜLÜ/ SERBEST ANNE-BABA TUTUMU

Aşırı hoşgörülü anne babalar, çocuğun hiçbir davranışına sınırlama getirmeyen, hatalı davranışlarını bile büyük bir hoşgörü ile karşılayan, çocuğa sınırsız hak ve özgürlükler tanıyan anne babalardır.

• Çocuğa neyi yapıp neyi yapmaması gerektiği anlatılmaz. Hiçbir zaman kesin kurallar belirtilmez.

• Çocuğun her istediğini yerine getirmek için büyük çaba harcanır. Aile, çocuk merkezlidir. Çocuk anne babayı yönetir.

Bu tutumla büyüyen çocuklarda;

• Her istediğinin, istediği an, başkası tarafından yapılmasına aldığı; kural ve sınır tanımaz.

• Her istediği hemen yapıldığından, duygu / istek ve dürtülerini denetlemeyi, sabır göstermeyi öğrenemeyebilirler.

• Sosyal ortama girdiklerinde ve her dediklerinin olmadığını gördüklerinde hayal kırıklığına uğrar, kendi kabuklarına çekilebilir ya da agresif olabilirler

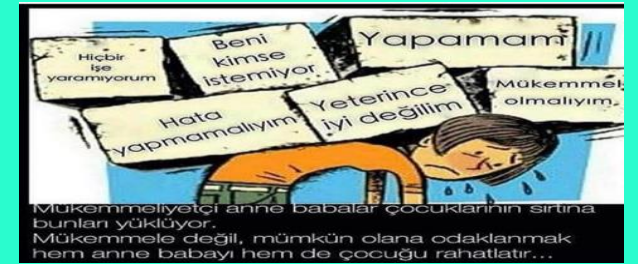
MÜKEMMELİYETÇİ ANNE-BABA TUTUMU

❖ Bu tutumu benimseyen anne babalar çocuklarını akademik, sosyal, sanatsal, sportif her alanda kusursuz olmalarını beklerler.

❖ Aile beklentilerinin karşılanması için çocuğu yoğun bir eğitim sürecine alırlar.

❖ Çocuktan beklentiler yaşının ve kapasitesinin üzerindedir.

Bu tutumla yetişen çocuklar; kendi doğal içgüdüleri ve kendisinden beklenenler arasında sıkışıp kalmıştır. Fikirleri genellikle çok katıdır. Her işte üstün olmak ister ve bunu başaramadığı noktada hayal kırıklığına uğrarlar. Tüm bunlardan kaynaklı olarak çalışmayı tamamen bırakabilir ve aşağılık duygusu geliştirebilirler.

Mükemmeliyetçi anne babalar çocuklarının sırtına bunları yüklüyor. Mükemmelle değil, mümkün olana odaklanmak hem anne babayı hem de çocuğu rahatlatır...

AŞIRI KORUYUCU VE KAYGILI ANNE-BABA

Bu tutumda;

- Anne baba çocuğun her davranışına müdahale eder.
- Sürekli çocuğa yaşından daha küçükmüş gibi davranır.
- Aile aşırı koruyucudur ve sürekli olarak vericidir.
- Çocuğun kendini tanımasını ve yapabileceklerini fark etmesini engelleyen bir tutumdur.
- Çocuğun bireyselleşme çabalarını engelleyen bir tutumdur

Bu tutumla yetişen çocuklar; bağımlı kişilik yapısı geliştirirler, Çocuk kendi başına karar vermede güçlükler yaşar, kendine güveni yoktur, Genellikle tek başına bir işe başlama ve sürdürme becerilerini gösteremezler. Çocuğun aşırı bağımlı, ürkek çekingen ve güvensiz bir kişilik geliştirmesine neden olur. Çocuğun hatalarının sonucunu yaşayarak öğrenmesine izin verilmez, sorumluluk duygusunun gelişmesi engellenir. Çocuk ileriki yaşamında karar almakta ve uygulamakta zorluk çekeceği gibi yaşama karşı içinde bir korku olusturur.

DEMOKRATİK ANNE-BABA TUTUMU

Anne baba davranışları ile çocuğa uygun birer modeldir. Çocuğa yol gösterir, alternatif sunar, ama alacağı kararlar konusunda serbest bırakır, seçim çocuğa aittir.

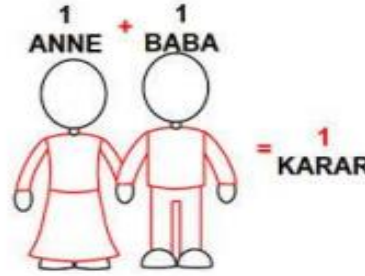
Ailede herkes birey olarak kabul görmekle birlikte görevler ve sorumluluklar bellidir.

- Aileyi ilgilendiren kararlar birlikte alınır. Çocuk aile için kararlarda fikir sahibi olmakta ve de sürecin içerisinde aktif rol almaktadır.
- Anne baba birbirlerine ve çocuklarına karşı olan duygularında net ve açıktır.

Böyle bir ortamda büyüyen çocuklar:

Demokratik ve güven verici bir ortamda yetişen çocuk, kendine ve çevresine saygılı, sınırları bilen, kendi kararlarını alabilen bunun yanında başkalarının haklarına da saygı gösteren birey adayı olacaklardır.

TUTARSIZ ANNE BABA TUTUMU

- Çocuğunuzun yaptığı bir davranışı bir gün onaylayıp başka bir gün aynı davranışa kızılıyorsanız
- Çocuğa karşı anne baba veya aile büyükleri başka bir tutum içinde iseniz
- Şimdiye kadar okuduğunuz anne baba tutumlarının her birinden bir parça kendi yaklaşımınızda bulduysanız,
- Bazı gün otoriter bazı gün yetkin tutumda olduğunuzu fark ettiyseniz,
- Babanın veya annenin ilgisiz tutumda olduğunu fark ettiyseniz,

Kaybedebileceğiniz hiçbir şey yok..Ama kazanacağınız çok şey var.

KOZADAKİ KELEBEK HİKÂYESİ

Bir gün, adam ormanda gezerken bir kelebeğin kozasından çıkmaya çalıştığını gördü. Kozasındaki küçük delikten çıkmaya çabalayan kelebeği saatlerce izledi.

Sonra adam, kelebeğin kozadan çıkmak için çabalamaktan vazgeçtiğini, gücünün kalmadığını düşündü. Kelebeğe yardım edeyim de kolayca çıksın diye düşündü ve kozadaki deliği daha rahat çıksın diye büyüttü.

Bu sayede kelebek kozasından kolayca çıkabildi. Fakat çıkmaya daha hazır değildi, bedeni hala kuru ve kanatları buruş buruştu. Adam, kelebeğin gücünü toplayıp, kanatlarını açıp, uçacağını düşünüyordu. Ama Kelebek kozasından zamanından önce çıkmıştı. Ne kadar çabalasa da uçamadı ve buruşmuş kanatlarıyla yerde sürünmeye devam etti.

Adam iyi niyetli bir şekilde kelebeğe yardım etmeyi istemişti ama bilmediği nokta; kelebeğin kozadan çıkmak için çabalaması, bedenindeki sıvının kanatlarına gitmesini ve bu sayede doğru zamanda kozasından çıktığında uçabilmesini sağlayacaktı.

Hayat akarken sarf edilen çabalar, uğraşlar bizi hayatımızdaki bir sonraki adıma hazırlar, gerekli güce ulaşılmasını sağlar. Kendi kanatlarımızla uçmak isterseniz emek vermeniz, zorluklarla mücadele etmeniz gerekir

ANNE BABALARA TAVSİYELER

- * Ondan yapamayacağı şeyler istemeyin.
- * Onunla birlikte vakit geçirin.
- * Kendini ifade etmesini sağlayın.
- * Onun kapasitesinden daha fazla beklentilere girmeyin.
- * Kurallar konusunda tutarlı tutum sergileyin.
- * Kuralların gerekçelerini belirtin.
- * Yeteneğine uygun sosyal etkinliğe katılmasını sağlayın.

CUMHURİYET ORTAOKULU

PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK